

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobkyně: **M. M.**, zastoupené JUDr. Ladislavem Piterkou, advokátem, se sídlem Ruská 2887/101, Ostrava-Vítkovice, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 12. 2009, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 6. 2012, č. j. 17 Ad 10/2010 - 137,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Ladislavu Piterkovi, advokátovi, se sídlem Ruská 2887/101, Ostrava-Vítkovice, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 1573 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně svou kasační stížností napadá rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 6. 2012, č. j. 17 Ad 10/2010 - 137, jímž krajský soud zamítl žalobu žalobkyně proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 12. 2009, kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o přiznání plného invalidního důchodu pro nesplnění zákonných podmínek, neboť z důvodů dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 25 %. Napadené správní rozhodnutí žalované vycházelo z posouzení zdravotního stavu provedeného lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava-město (dále jen „OSSZ“) dne 5. 11. 2009. U žalobkyně se podle tohoto posouzení jednalo o stav po pracovním úrazu, konkrétně po pádu, který se stal dne 11. 10. 2005 a při němž došlo k poranění jejího pravého kolenního kloubu; v době posuzování už však nebyla prezentována podstatná funkční porucha

kolenního kloubu a ani žalobkynina bronchitida, alergická rýma a sinusitida nebyly shledány posudkově významnými.

[2] Krajský soud vycházel z posouzení zdravotního stavu žalobkyně Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“) v Ostravě a srovnávacího posudku PK MPSV v Hradci Králové. Obě PK MPSV shodně konstatovaly, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně byl stav po poranění předního zkříženého vazů a opakované plastice tohoto vazů s mírnou reziduální nestabilitou pravého kolenního kloubu. Zdravotní stav žalobkyně podřadila PK MPSV v Ostravě pod stav popsáný v příloze č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., ve znění platném v době vydání napadeného rozhodnutí, v kapitole XV, odd. H, pol. 53, písm. b), podle něhož pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti činil 20 %. Stav po operaci kolenního kloubu v květnu 2009 s následnou rehabilitací odpovídal dočasné pracovní neschopnosti. PK MPSV v Ostravě nezvýšila procentní hodnocení dle § 6 odst. 3 a 4 citované vyhlášky, neboť ostatní onemocnění nedosahují významného stupně závažnosti a žalobkyni podstatně pracovní neomezují. Obě PK MPSV dospěly k závěru, že žalobkyně je schopna pracovat s využitím své středoškolské kvalifikace a praxe, například jako mistrová odborného výcviku v oděvní výrobě nebo jako vychovatelka ve školství, a rovněž je schopna se rekvalifikovat zaškolením. K datu vydání napadeného správního rozhodnutí neshledaly PK MPSV žalobkyni ani plně, ani částečně invalidní. Jediný rozdíl mezi závěry obou PK MPSV spočíval v tom, že PK MPSV v Hradci Králové zohlednila i další lékařské zprávy a dokumenty předložené žalobkyní a podřadila zdravotní stav žalobkyně pod postižení popsané v citované části vyhlášky nikoli pod písmenem b), ale pod písmenem c), a ohodnotila pokles její schopnosti soustavné výdělečné činnosti na 25 %.

[3] Krajský soud pak žalobu zamítl s tím, že pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobkyně dle plně přesvědčivého posudku PK MPSV v Hradci Králové činil 25 %, přičemž zákonná úprava požaduje pro přiznání plného invalidního důchodu pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %, což v případě žalobkyně nenastalo.

[4] V kasační stížnosti žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) uvedla, že napadá rozsudek krajského soudu z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatelka nejprve ve své kasační stížnosti vyjádřila nesouhlas se závěry obou posudků PK MPSV s tím, že posudky nebyly zpracovány s dostatečnou odbornou erudicí a že jejich závěry jsou takřka totožné. Dále stěžovatelka poukazuje na to, že navrhla u krajského soudu důkaz znaleckým posudkem, a považuje za závažnou procesní vadu, že krajský soud se tímto důkazním návrhem nezabýval. Tato procesní vada řízení před krajským soudem podle názoru stěžovatelky zasahuje do jejího práva na spravedlivý proces.

[6] Stěžovatelka dále ke své žalobě nad rámec obsahu soudního spisu krajského soudu a správního spisu doložila kopii znaleckého posudku doc. MUDr. Hrnčíře ze dne 23. 3. 2012, vypracovaného kvůli posouzení trvalých následků úrazu stěžovatelky pro účely stanovení pojistného plnění pojišťovnou Kooperativa. V tomto posudku znalec dospěl k závěru, že trvalé následky úrazu stěžovatelky pro účely komerčního pojištění odpovídají dvaceti procentům. Znalecký posudek podle stěžovatelčina názoru údajně upozorňuje na rozpory v dokumentaci, z níž posudky PK MPSV vycházely. Stěžovatelka se domnívá, že posudky vypracované PK MPSV jsou neobjektivní, pokud rovněž na tyto rozpory nepoukázaly.

[7] Podle stěžovatelky navíc není možno souhlasit se závěrem PK MPSV, která shledala ztrátu schopnosti její soustavné výdělečné činnosti ve výši 25 %, ačkoli stěžovatelka jen pár dní

předtím absolvovala náročnou reoperaci pravého kolene, pro jehož poranění jí byl plný invalidní důchod v předchozím období přiznán.

[8] Nejvyšší správní soud nad rámec posuzované věci ze správního spisu konstatuje, že stěžovatelka pobírala do 18. 7. 2008 plný invalidní důchod z důvodů pourazového stavu jejího pravého kolene s lézí předního zkříženého vazů a nestability kolenního kloubu, které značně ztěžovalo obecné životní podmínky stěžovatelky. Stěžovatelce byl plný invalidní důchod odňat rozhodnutím žalované ze dne 9. 6. 2008, žaloba stěžovatelky proti tomuto rozhodnutí byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 5. 2009, který nebyl napaden kasační stížností. Poté do 17. 11. 2009 stěžovatelka pobírala částečný invalidní důchod, který byl vyplácen jen po časově omezené období, neboť podle posudku OSSZ ze dne 5. 11. 2009 (vypracovaného pro účely nyní posuzovaného rozhodnutí žalované, srov. bod [1] tohoto rozsudku) již stěžovatelčin zdravotní stav neodpovídal ani nároku na částečný invalidní důchod. K další žádosti stěžovatelky pak žalovaná dne 4. 3. 2011 opětovně zamítla její žádost o invalidní důchod a posléze (dne 3. 10. 2011) i námitky proti tomuto rozhodnutí.

[9] Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastnicí řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a tuto kasační stížnost podala včas. V kasační stížnosti uplatňuje stěžovatelka námitky z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud pro tyto důvody kasační stížnost shledává přípustnou. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[10] Rozhodnutí soudu o přiznání invalidního důchodu jako dávky důchodového pojištění se opírá především o odborné lékařské posouzení, jež je v řízení soudním zákonem primárně svěřeno Ministerstvu práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). Tyto posudkové komise jsou oprávněny jak k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti pojištěnce, tak i k posouzení poklesu jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je tedy specifickou formou správní činnosti (srov. ustanovení § 16a zákona o provádění sociálního zabezpečení), spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. I tyto posudky nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě potřeby může zejména uložit též zpracování posudku soudem ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, že se komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a že své posudkové závěry musí náležitě odůvodnit (k tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003 - 50, publikovaný pod č. 150/2004 Sb. NSS, ze dne 21. 6. 2007, č. j. 4 Ads 71/2006 - 256, ze dne 3. 8. 2012, č. j. 6 Ads 53/2012 - 39; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz.)

[11] Krajský soud proto nepochybil, pokud vycházel ve svém rozhodnutí z posudku PK MPSV v Ostravě, korigovaného posudkem PK MPSV v Hradci Králové; soudu předložené posudky neopominuly žádné z potíží udávaných stěžovatelkou, resp. žádné potíže, o nichž byly doklady ve zdravotnické dokumentaci. Takové opomenutí ostatně nenamítala ani stěžovatelka, ta se pouze lišila ve svém subjektivním hodnocení závažnosti svých zdravotních potíží. Výhrady stěžovatelky vůči posudkům PK MPSV se vztahují pouze k důrazu, který PK MPSV přikládaly jejím zdravotním potížím. K námitce stěžovatelky, že oba posudky dospívají k takřka totožným závěrům, Nejvyšší správní soud poznamenává, že s ohledem na skutečnost, že obě PK MPSV postupovaly dle stejného právního předpisu, a to vyhlášky č. 284/1995 Sb. ve znění platném v době vydání napadeného správního rozhodnutí, je pravděpodobné a plně v souladu s principem legality, že dospěly k obdobným závěrům.

[12] Další námitkou poukazovala stěžovatelka na to, že došlo k závažné vadě řízení, neboť krajský soud se nezabýval jejím návrhem na provedení znaleckého posudku, a že tato vada zasahuje do jejího práva na spravedlivý proces. Nejvyšší správní soud k tomu nejprve odkazuje na skutečnost, že městský soud sice návrh stěžovatelky na provedení znaleckého posudku neřešil v napadeném rozsudku, avšak zabýval se jím na jednání dne 27. 6. 2012, kde po konstatování závěrů posudku PK MPSV v Hradci Králové rozhodl, že další doplnění dokazování vypracováním znaleckého posudku prováděno nebude. Ohledně tzv. opomenutých důkazů odkazuje Nejvyšší správní soud na svou konstantní judikaturu a judikaturu Ústavního soudu - např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2009, č. j. 6 As 25/2009 - 193, a ze dne 5. 5. 2010, č. j. 6 Ads 178/2009 - 63, či nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 16. 2. 1995, sp. zn. III. ÚS 61/94, a ze dne 18. 4. 2001, sp. zn. I. ÚS 549/2000 (nálezy Ústavního soudu ČR jsou dostupné z <http://nalus.usoud.cz>). Nejvyšší správní soud upozorňuje na to, že stěžovatelka nemá právní nárok na to, aby soud provedl veškeré důkazy, které v řízení navrhne. V případě neprovedení navržených důkazů je však soud povinen odůvodnit, proč k jejich provedení nepřistoupil. Není ovšem nezbytné neprovedení navržených důkazů explicitně odůvodnit v rozsudku, postačí, když je neprovedení důkazního návrhu vysvětleno při jednání ve věci či vyplývá z odůvodnění rozsudku. Nejvyšší správní soud dokonce u zjevně nadbytečného důkazního návrhu dospěl k závěru, že i případ, kdy krajský soud opomene provést navržený důkaz a nevypořádá se s důvody jeho neprovedení, nemusí značit nepřezkoumatelnost či neústavnost rozhodnutí krajského soudu, a to za situace, že navržený a neprovedený důkaz by pouze potvrdil skutkový stav zjištěný z jiných provedených důkazů (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 23. 10. 2008, č. j. 8 Afs 17/2007 - 100). V posuzovaném případě stěžovatelka neuvedla konkrétní výhrady proti provedeným posudkům PK MPSV ani žádné konkrétní pochybení, jehož se PK MPSV v jejím případě měly dopustit, pouze nesouhlasila s jejich závěrem, který byl pro ni nevýhodný, a proto se pokoušela o další revizi v podstatě totožných závěrů dvou posudkových komisí. Nejvyšší správní soud je přesvědčen o tom, že provádění dalšího odborného posouzení zdravotního stavu by bylo v posuzovaném případě nadbytečné, neboť oba posudky PK MPSV ve svém souhrnu obsahují dostatečné odborné závěry pro potřeby soudního přezkumu napadeného správního rozhodnutí. Stěžovatelka pak ani v řízení před krajským soudem, ani v řízení před Nejvyšším správním soudem nenamítla žádnou konkrétnější výhradu vůči provedeným posudkům, proto zde nebyly žádné důvody, pro něž by bylo namísto podrobit provedené odborné posouzení další revizi. I kdyby měla stěžovatelka nadále pochybnosti, zda krajský soud náležitě odůvodnil neprovedení jí navrženého důkazu, pak Nejvyšší správní soud v tomto svém rozsudku poskytl dostatečné odůvodnění neprovedení požadovaného důkazu a jeho provedení shledal zbytečným. Nejvyšší správní soud shodně jako soud krajský dospěl k závěru, že tu nejsou žádné důvody zpochybňovat provedené posudky PK MPSV, zejména pak posudek PK MPSV v Hradci Králové, který reaguje na všechny její věcné námitky, a který tudíž splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti.

[13] Stěžovatelka v kasační stížnosti navrhovala provedení důkazu shora popsaným posudkem, který byl vypracován za účelem posouzení rozsahu trvalých následků stěžovatelčina úrazu pro účely komerčního pojištění. Tento důkaz shledává Nejvyšší správní soud rovněž jako zbytečný, neboť nikterak nekoresponduje s účelem posuzování zdravotního stavu stěžovatelky v tomto soudním řízení. Znalecký posudek vypracovaný v roce 2012 nemůže mít pro soud žádný význam, neboť v tomto soudním řízení je posuzován skutkový stav (tedy pokles stěžovatelčiny schopnosti soustavné výdělečné činnosti) k datu vydání napadeného správního rozhodnutí v roce 2009, nikoli tedy k datu 23. 3. 2012.

[14] K námitce stěžovatelky, že v roce 2009 absolvovala další reoperaci pravého kolene, což mělo být zohledněno v posudku PK MPSV, Nejvyšší správní soud poukazuje na obsah uvedených posudků (viz výše v bodě [2]). PK MPSV se s touto námitkou vypořádaly tak, že stav po operaci kolenního kloubu v květnu 2009 s následnou rehabilitací odpovídá dočasné pracovní neschopnosti, nikoli dlouhodobějšímu stavu, který by odpovídal poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, předpokládanému pro přiznání invalidního důchodu.

[15] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že se krajský soud v napadeném rozsudku nedopustil pochybení, pro něž by bylo namístě tento rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovaná rovněž právo na náhradu nákladů nenáleží, neboť přiznání nákladů řízení správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění je podle § 60 odst. 2 s. ř. s. vyloučeno. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žalovaná, přestože měla ve věci plný úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[16] Stěžovatelce byl již pro řízení před krajským soudem ustanoven k ochraně jejích zájmů ve věci zástupce JUDr. Ladislav Piterka, advokát, se sídlem Ruská 2887/101, Ostrava-Vítkovice. Podle § 35 odst. 8 část věty první za středníkem s. ř. s. platí hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného advokáta stát. Podle § 7 a § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), náleží ustanovenému zástupci stěžovatelky odměna za jeden úkon právní služby (písemné podání ve věci samé, zde konkrétně sepis kasační stížnosti) ve výši 1000 Kč a podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů v paušální částce 300 Kč za jeden úkon, tedy celkem 1300 Kč. Ustanovený zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se podle § 57 odst. 2 s. ř. s. přiznaná částka nákladů řízení zvyšuje o částku odpovídající této dani, tj. o 21 % z částky 1300 Kč, tedy 273 Kč. Celkově tak Nejvyšší správní soud přiznal zástupci stěžovatelky částku 1573 Kč coby odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů. K výplatě této částky pak Nejvyšší správní soud stanovil přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. března 2013

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu